

משטרת ישראל
נוהלי אגף התנועה

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 02.241.10	תת-פרק: מבצעים	פרק: תנועה
---------------------------	--------------------------	----------------------

נוהלי את"ן

שם: עצירת רכב ע"י סייר תנועה
--

תאריך פרסום: 18/10/2022
תאריך תחילה: 18/10/2022
תאריך ביטול:
נוסח: 2

תוכן עניינים:

1. כללי;
2. מטרה;
3. בסיס חוקי;
4. השיטה;
5. פיקוח ובקרה;
6. דגשים;

1. כללי:

- א. במסגרת עבודתם של סיירי התנועה, הם מקיימים מפגשים יום יומיים עם האזרח, שבמהלכם לעיתים קרובות נדרש השוטר, בין היתר, לעצור את רכבו של האזרח. העצירה היא פעולה מקצועית של השוטר, הכוללת ביצוע פעולות שונות על ידו.
- ב. לא אחת אירעו תאונות דרכים שבהן נפגעו אזרחים ושוטרים במהלך טיפול השוטר בנהג.
- ג. המפגש בין שוטר לאזרח מצריך מתן תשומת לב לאירוע בגינו נעצר הרכב, ובמקביל בחינת מצב התנועה בכביש.
- ד. נוהל זה מתווה כללים לעצירת כלי-רכב על ידי שוטרים ומתנדבים בזמן ביצוע פעולות אכיפה בדרך. כללים אלו ישפרו את רמת בטיחות השוטר, המתנדב והמשתמשים בדרך.

2. מטרה:

קביעת כללים לעצירת כלי רכב ע"י סייר תנועה, להצבת אמצעי אכיפה ואופן העמדת ניידת באכיפה, ולהבטחת ביטחונם ובטיחותם של השוטרים, הנהגים ומשתמשי הדרך הנוספים.

3. בסיס חוקי:

- א. סעיפים 3 ו-5 לפקודת המשטרה - תפקידי המשטרה ותפקידם של השוטרים.
- ב. תקנה 23 לתקנות התעבורה - חובת הציות של עובר דרך להוראות הניתנים ע"י שוטר בדרך.
- ג. תקנה 24 לתקנות התעבורה - מתן אותות ע"י שוטר.

4. השיטה:

שוטר יעצור כלי רכב ע"י מתן הוראות ברורות, כפי שנקבע בתקנה 23-24 לת"ת, תוך נקיטת אמצעי בטיחות מרביים.

א. כללים לעצירת רכב:

- 1) עצירת רכב תתבצע ככלל על שול הדרך, אם אין שול, עצירה תתבצע בימין הקיצוני של הדרך.
- 2) הסייר יוודא שמקום העצירה אינו מהווה הפרעה לזרימה תקינה של התנועה או סיכונה כגון:
 - א) אחרי פסגה (עקומה אנכית) בדרך.
 - ב) אחרי עקומה ימינה.
 - ג) בתוך צומת.
 - ד) בכל מקום אחר בו שדה ראייה מוגבל ונוכחות הרכב במקום יכולה לסכן את התנועה העוברת.
- 3) חריג - אם לא ניתן לעצור את כלי הרכב, או שכלי הרכב עצר מיוזמתו במקומות המפריעים לתנועה, יש לוודא כי התנועה המגיעה לכיוון הניידת מזהה כי כלי הרכב עומדים.
- 4) בעת עצירת כלי רכב אשר ביצע עבירת תנועה, יש לוודא הפעלת גשר תאורה/פנס כחול אורות דרך, ובמידת הצורך ועל פי שיקול דעת השוטר הפעלת ארבעה מהבהבים בניידת.

ב. עצירת כלי רכב ע"י שוטר שנמצא מחוץ לכלי רכב:

1) האות "עמוד"-

- א) יינתן בהרמת יד, כשכף היד פתוחה לכיוון התנועה.
- ב) האות "עמוד" יכול להינתן גם בהרמת היד או הידיים אופקית לצדדים, כשכף היד פתוחה לכיוון התנועה.
- ג) בזמן תאורה (חשיכה) - יעצור השוטר רכב בעזרת פנס, כולל אמצעי זיהוי זוהרים.
- 2) האות "התקדם" - יינתן בהושטת זרוע או שתיהן במקביל לכיוון התנועה, כשכף היד פתוחה ובעזרת פנס בזמן תאורה (חשיכה).
- 3) הוראה שניתנת ע"י שוטר - הוראה שניתנה ע"י שוטר במדים או שהזדהה בתעודת מנוי.

ג. שוטר באכיפה במצב סטטי:

- 1) העמדת הניידת - תתבצע במקום בטוח אשר לא מהווה סכנה לשוטר ולניידת ובעת יציאה וכניסה לניידת, ושלא תפריע לעצירה בטוחה של הרכב הנעצר ע"י השוטר.

(2) מקום עצירת הרכב הנבדק :

(א) עצירת רכב תהיה במקום בטוח :

- (1) בשול תוך שמירת רווח מקסימלי מקו השול, או במקום שאין שול בצמוד למדרכה.
- (2) המקום אינו מהווה הפרעה לתנועה.
- (3) המקום אינו מסכן את המשתמשים בדרך (שוליים כוללים אספלט וכורכר, רוחב השוליים ביחד).

(ב) עצירת כלי הרכב תיעשה באופן שתתאפשר תנועה חופשית של כלי רכב בדרך.

(3) מקום עמידת השוטר העוצר :

(א) בדרך בינעירונית- השוטר יעצור רכב אד ורק מצידו הימני של הכביש, תוך הצמדות לשול ובמקום בטוח ככל שניתן.

(ב) בדרך עירונית- השוטר יעמוד בסמוך ככל האפשר למדרכה/מפריצי תנועה, במקום שאין בו מדרכה- יעמוד בצד הימני ביותר של הכביש.

(4) השוטר לא יעצור רכב אלא אם הרכב נמצא במרחק מהשוטר שמאפשר את עצירת הרכב בביטחה ללא סיכון משתמשי הדרך, השוטר והנהג, וכן עליו לשמור קשר עין עם התנועה המגיעה ממול לבל ייפגע מהרכב החולף בנתיב הקרוב אליו.

(5) בזמן חשיכה, עצירת רכב תעשה ככל הניתן במקום מואר בתאורת רחוב כאשר השוטר מצויד בצידוד זוהר מלא ופנס, אם מתאפשר, ידליק השוטר את אורות החניה והפנס המהבהב בניידת כדי שניתן יהיה לזהותו ממרחק המאפשר עצירה בטוחה של כלי רכב.

ד. עצירת רכב כאשר השוטר ממונע :

(1) נוצר הצורך לעצור רכב מכל סיבה שהיא, ייסע השוטר בעקבות הרכב ויסמן/יכרוז לנהג במערכת כריזה ו/או בהבהוב אורות ויורה לנהג לעצור במקום בטוח.

(2) ככלל ניידת תיעצר/תחנה אחרי הרכב הנדרש לעצור, ובמקרה הצורך כאשר הרכב נעצר במקום שמהווה סכנה בטיחותית, יורה השוטר לנהג הרכב להתקדם ולעצור במקום בטוח שאינו מהווה הפרעה לתנועה, ואינו מסכן את המשתמשים בדרך.

(3) בשעת חשיכה יש לשאוף לעצירת רכב במקום מואר בתאורת רחוב. במקום שאין בו תאורה ואם מתאפשר בהתאם לנסיבות, יוביל השוטר את הרכב שיתבקש לעצור למקום מואר ואם והמקום רחוק יעצור במקום רחב שאינו מסכן את משתמשי הדרך.

(4) בניידת המצוידת במערכת כריזה/סירנה/פנס כחול, יעשה הסייר שימוש באמצעים אלו לשם עצירת כלי רכב תוך כדי תנועה, ויוודא שאכן הנהג הבין את דרישת השוטר.

(5) שוטר רכוב על רכב דו גלגלי יעצור רכב בתנועות ברורות וחד משמעיות. רוכב יעשה שימוש בפנס הכחול והסירנה (אם אלא קיימים) בזמן ניסיון העצירה. ככלל, יעצור/יחנה רוכב האופנוע מאחורי הרכב, שאותו הוא מבקש לעצור וינקוט בכל אמצעי הזהירות הנדרשים.

(6) עצירת רכב דו גלגלי / אופניים (כולל חשמליים) :

(א) עצירת רכב דו גלגלי / אופניים, שונה מעצירת רכב. רוכבי דו גלגלי / אופניים לעיתים אינם שומעים או מבינים את ההנחיה או האות לעצור, מאחר והם חובשים קסדות וחשופים לרעשים סביבתיים.

ב) נהגי רכב דו גלגלי / אופניים מוגבלים באופן הנהיגה לפי תנאי הדרך ומזג האוויר לכן בעת עצירת הרכב מורכבת יותר מעצירת רכב .

ג) אם עולה הצורך בביצוע עצירת רכב דו גלגלי/ אופניים על השוטר לתת את הדעת בטרם מתן ההנחיה/הוראה לעצירת רכב דו גלגלי /אופניים ולקחת בחשבון את הפרמטרים האלה :

- (1) גילו של הנהג ברכב דו גלגלי/אופניים.
- (2) התנהגותו של הנהג ברכב דו גלגלי אופניים.
- (3) מצב מזג האור (גשם, ערפל).
- (4) תנאי הדרך, כביש, שביל, דרך עפר.
- (5) תאורה, יום לילה.
- (6) נהג הדו גלגלי/אופניים הבין את האות/הוראה, והיא מכוונת אליו.

ה. עצירת רכב בסיוע אתת:

(1) אתת יכול להיות אחד מהגורמים האלה :

א) כל שוטר.

ב) מתנדב שעבר קורס שלב ב'.

(2) על מנת למנוע טעות בזיהוי הרכב הנעצר ע"י אתת, יש להסתייע, בין היתר, בכללים האלה :

א) בין השוטר (רואה העבירה / אירוע) לבין האתת יהיה קשר עין.

ב) יכול שלא יהיה קשר עין בין השוטר לאתת במקרים האלה :

(1) השוטר המנחה הבחין במס' הרכב בשלמותו.

(2) הרכב אותו יש לעצור נמצא בודד בקטע ואין התמזגות בקטע עד למקום עצירת הרכב ע"י האתת.

(3) הרכב אותו מתבקש האתת לעצור הוא בעל מבנה או סימנים מיוחדים.

ג) השוטר יחבור (פיזית או באמצעי קשר) לאתת ויוודא כי הרכב הנעצר ע"י האתת הוא הרכב אותו זיהה.

ד) האתת והשוטר יפקחו זה על זה ויזיהו איש את רעהו מסכנות המתגלות בעת האכיפה.

ו. עצירת רכב בהפעלת מיכשור אכיפה ביום:

(1) עמדת הפעלת אכיפה תהיה בשול הכביש, כאשר במקום עצירת הרכב יהיה שול רחב ככל שניתן, ובלבד שדלת הנהג בהיותה פתוחה לא תעבור את קו השול.

(2) יש לוודא כי עצירת הרכב לא תהווה הפרעה ולא תגרום סיכון לשאר כלי הרכב ולשוטר העוצר את הרכב.

(3) כאשר הרכב נעצר, השוטר ייגש לצידו הימני של הרכב ויקבל מהנהג את רישיונותיו, אם נוצר הצורך ביציאת הנהג לניידת ייגש השוטר לצידו השמאלי של הרכב, ויוביל את הנהג בבטחה לניידת, יציג בפניו את נתוני המדידה, יובילו בחזרה לרכבו ויודיע לו שהוא צריך להישאר ברכב עד סיום רישום הדו"ח.

(4) בסיום רישום הדו"ח ייגש השוטר לנהג מצידו הימני של הרכב על מנת להחתימו ולמסור לו את הדו"ח.

5) בסיום הטיפול בנהג, יבקש השוטר מהנהג להשתלב בזהירות בתנועה הזורמת, ובמידת הצורך השוטר יסייע לו בכך.

6) במקרים בהם עצירת הרכב מסכנת את השוטר או את עוברי הדרך, השוטר לא יעצור את הרכב במקום, במקרים אלה ניתן לנסוע אחרי הרכב תוך נקיטת אמצעי זהירות על מנת לעצרו.

7) הפעלת מיכשור אכיפה תעשה בהתאם לתנאי השטח ובהתאם לאפשרויות ההפעלה.

8) אין להפעיל מכשור אכיפה מצידו השמאלי של הכביש, למעט מיכשור אוטומטי המותקן ברכב, בו לא נדרשת עצירת הרכב העבריין.

ז. עצירת רכב בהפעלת מכשור אכיפה בלילה (כללים אלו בנוסף לכללי הבטיחות ביום):

1) ההפעלה תיעשה ע"י שני שוטרים או שוטר ומתנדב, שיהיו מצוידים באמצעי זיהוי ותאורה (פנס, אפודה וכו'). שוטר אחד מפעיל המכשור ושוטר נוסף כאתת חובה לעצירת כלי הרכב.

2) ברגע שנמדד רכב והשוטר מבקש לעצרו, יודיע המפעיל לאתת לעצור את הרכב המתקרב, במקביל יודלקו הפנסים הכחולים, והאתת יסמן לרכב לעצור בצד הדרך (בלילה באמצעות פנס).

3) האתת לא יעלה על נתיב הנסיעה כדי לעצור רכב, אלא יסמן לרכב לעצור משול הדרך הימני בלבד.

4) אין תנועת כלי רכב נוספים במקביל ובאותו כיוון התנועה של הרכב שיש לעצור.

5) בין מכשיר האכיפה לבין הרכב שיש לעצור, אין כלי רכב שנעים בכל נתיבי הכביש בכיוון תנועת הרכב שיש לעצור.

6) השוטר יפעל לעצירת הרכב המבוקש, רק אם לא נשקפת סכנה מעצירת הרכב.

ח. פעולת השוטר / סייר לאחר עצירת הרכב:

1) אם קיים חשד כלשהו, יקרא לנהג ולנוסעיו בכריזה או בקולו, לצאת מהרכב ולעבור לצדו הבטוח של הרכב, בסיום הטיפול יתבקשו הנהג והנוסעים להיכנס לרכב ולהישאר בו.

2) אם מדובר בעצירת רכב עם כמות נוסעים גדולה והשוטר פועל לבדו, ידווח השוטר למוקד ויבקש סיוע על מנת לאבטחו בעת בדיקת הנהג והרכב.

3) השוטר יורה לנהג לכבות את המנוע.

4) כל פעולות ההסברה והרישום יתבצעו מצד ימין של הרכב שנעצרו.

5) ככלל, יתבקש הנהג להישאר ברכב עד גמר רישום דו"ח על ידי השוטר. בכך יימנע סיכון מיותר להיפגעות ע"י רכב אחר הנע בכביש. אם מדובר ברוכב אופניים או קורקינט ממונע, יתבקש הנהג להישאר בצד הדרך למקום שבו לא ייפגע.

5. פיקוח ובקרה:

א. באחריות מפקדי היחידות / הימת"אות ומתנ"אות, לוודא העברת נוהל זה בשיעורים שבועיים ובתדרוכים לכלל השוטרים והמתנדבים.

ב. באחריות מפקדי מתנ"אות אזוריות בתחום הבינעירוני, וקציני את"ן מחוזי בתחום העירוני, **לאשר** נקודות הפעלת מכשור אכיפה.

- ג. באחריות מפקדי היחידות בדיקה של נקודות הפעלת מכשור אכיפה אחת לשנה ואישורם מחדש, אשר יירשמו ביומן רישום נקודת הפעלה, ויאושרו ע"י חתימה בכתב ידו של המפקד המאשר.
- ד. באחריות מפקדי היחידות/השלוחות לבקר מעת לעת בנקודות הפעלת מכשור האכיפה בשעות היום והלילה, ולוודא שהפעלת המכשור נעשית בהתאם לנוהל תוך תיעוד הביקור בדו"ח עיסוק השוטר בהתייחסות לעמידה בתנאי הבטיחות של הצבת המכשיר.

6. דגשים

- א. הפעלת מכשיר אכיפה סטטי, המחייב עצירת כלי רכב המבצע עבירה בשעות החשיכה, תיעשה רק ע"י ניידת עם גשר תאורה תקין.
- ב. הופעת השוטרים תהיה עפ"י פקודות מטא"ר ונוהלי המשטרה הרלוונטיים, ויש להקפיד על לבישת אפודה זוהרת בכל פעילות.